

[Finansministeren.]

3. Hvorledes bør den opgjorte indkomst beskattes?

Jeg tror ikke, det er nødvendigt at gå så dybt ind i udredningen af det første spørgsmål. Dette går kort udtrykt ud på, om kooperative virksomheder skal kunne fritages for skattepligt, når de er „lukkede“ d. v. s. når de kun virker indenfor medlemmernes kreds. De lukkede brugsforeninger var skattefri indtil den første udskrivningslov af 1940, og produktions- og salgsforeninger er efter de gældende regler skattefri, såfremt de ikke driver detailsalg fra butik eller i kendeligt omfang bearbejder eller sælger produkter, der leveres af andre end deres medlemmer. Jeg tror ikke, at det i dag lader sig gøre at finde en holdbar begrundelse for, at de lukkede foreninger skal være fuldstændig skattefri, og dette resultat synes jeg man må komme til, når man betragter den økonomiske karakter, som disse foreninger har i dag. De har oplevet en betydelig udvikling siden deres første fremkomst. De er vokset i omfang og økonomisk betydning, og de spiller i dag en sådan rolle i vort erhvervsliv, at et krav fra andre sider indenfor erhvervslivet om, at de bør undergives beskatning under en eller anden form, efter min mening vanskeligt kan afvises. Jeg tror, at det også må være i de kooperative virksomheders egen interesse — og mit indtryk er, at dette synspunkt i høj grad anerkendes indenfor kooperationen — at få spørgsmålet om deres beskatningsforhold bragt til en løsning. Selvom jeg således ikke mener, at fuld skattefrihed lader sig opretholde for de lukkede foreninger, forekommer det mig på den anden side rimeligt, at de lukkede foreninger beskattes lempeligere end de foreninger, der handler med alle og enhver og derved direkte konkurrerer med det private næringsliv.

Spørgsmålet om, hvorledes den skattepligtige indkomst bør opgøres i disse foreninger, er i forslaget søgt løst på en helt anden måde end i den hidtil gældende lovgivning her i landet. Forslaget går ud på at basere indkomstbeskatningen på en fikseret indkomst, der er ansat til en vis procent af foreningens egenkapital. Denne egenkapital skal efter forslaget opgøres efter de regler, hvorefter formue opgøres til formuebeskatning.

Der er i bemærkningerne nærmere gjort rede for, at det ikke her drejer sig om et nyt og uprøvet princip. På dette princip bygger f. eks. de norske regler om beskatning af kooperative virksomheder, og man har også herhjemme været inde på

tanken både i brugsforeningsudvalget af 1934 og i forslaget til den første udskrivningslov:

Når man har foreslået at gå over til dette princip, er grunden den, at man ikke har ment ad andre veje at kunne finde et rationelt beskatningsgrundlag. Jeg skal herved navnlig fremhæve, at disse foreningers regnskabsmæssige overskud formentlig ikke kan anses for et egnet beskatningsgrundlag. De kooperative virksomheder kan ikke siges at have erhvervsmæssige formål, og de behøver derfor efter deres formål ikke at oparbejde et regnskabsmæssigt overskud. Som følge af den form, foreningernes virksomhed nu har antaget, fremkommer der ganske vist et sådant overskud, men dettes størrelse afhænger i høj grad af den prisfastsættelse, som foreningerne foretager. Et grundlag af denne karakter synes ikke egnet som basis for beskatning, og dette gælder også, selvom man ved beskatningen ville fradrage den del deraf, der udbetales medlemmerne som dividende eller efterbetaling, og et sådant fradrag måtte man i hvert fald efter min opfattelse — her er det den, principielle forskel ligger mellem konservatismen og os andre — under alle omstændigheder indrømme.

For lukkede foreninger har man foreslået indkomstprocenten ansat til 4 pct., af formuen. Handler en forening også med andre end medlemmer, ansættes indkomsten til 6 pct. for en så stor del af formuen, der svarer til forholdet mellem omsætningen med ikke-medlemmer og den samlede omsætning og iøvrigt til 4 pct. For produktions- og salgsforeninger skal herudover svares skat af deres indtægter ved detailsalg.

Den indkomst, hvoraf skatten herefter skal beregnes, er foreslået beskattet med en fast procent, idet en progressiv beskatning ikke her synes at kunne gennemføres på rationel vis. Brugsforeningerne foreslås beskattet med 25 pct., produktions- og salgsforeninger med 10 pct., og indkøbsforeninger, der udelukkende foretager indkøb af råstoffer, som medlemmerne benytter til deres driftsudøvelse, ligeledes med 10 pct. Når skatten for de sidstnævnte foreninger er foreslået sat til en lavere procent, hænger det sammen med, at den efterbetaling og dividende, der i disse foreninger udloddes til medlemmerne, også kommer under beskatning hos medlemmerne; dette er derimod ikke tilfældet i brugsforeningerne, for så vidt angår dividenden af almindelige forbrugsvarer, der indgår i medlemmernes private forbrug.

Jeg skal indskrænke mig til disse bemærkninger om den kooperative beskatning. Den sammenligning, der overhovedet